
Na osnovu člana 17. stav 2. i člana 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 151. sjednici održanoj 25. maja 2011. godine, donijelo je

PRAVILNIK
O HRANI NAMIJENJENOJ ZA UPOTREBU U
ENERGETSKI OGRANIČENOJ ISHRANI ZA
SMANJENJE TJELESNE MASE

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet)

- (1) Pravilnikom o hrani namijenjenoj za upotrebu u energetski ograničenoj ishrani za smanjenje tjelesne mase (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuju se zahtjevi za sastav i deklariranje hrane namijenjene za upotrebu u energetski ograničenoj ishrani za smanjenje tjelesne mase.
- (2) Hrana namijenjena za upotrebu u energetski ograničenoj ishrani za smanjenje tjelesne mase smatra se hranom za posebne prehrambene potrebe.

Član 2.
(Definicija)

Hrana namijenjena za upotrebu u energetski ograničenoj ishrani za smanjenje tjelesne mase je hrana posebnog sastava kojom se po uputstvima proizvođača za upotrebu zamjenjuje cjelokupna ili dio ukupne dnevne dijete.

Član 3.
(Kategorije hrane)

Hrana namijenjena za smanjenje tjelesne mase dijeli se u dvije kategorije:

- a) hrana (proizvodi) namijenjena kao zamjena za cjelokupnu dnevnu dijetu;
- b) hrana (proizvodi) namijenjena kao zamjena za jedan ili više obroka dnevne dijete.

Član 4.
(Stavljanje na tržište)

Hrana namijenjena za smanjenje tjelesne mase iz člana 3. ovog pravilnika prilikom stavljanja na tržište mora, osim uslova propisanih ovim pravilnikom, ispunjavati i uslove koji su propisani posebnim propisom o hrani za posebne prehrambene potrebe.

Član 5.
(Kriterij za sastav hrane)

Hrana koja je obuhvaćena ovim pravilnikom mora biti usklađena s kriterijima o sastavu koji su navedeni u Aneksu I. ovog pravilnika.

Član 6.
(Prodaja proizvoda)

Prilikom prodaje svi pojedinačni sastavni dijelovi koji čine proizvode koji se spominju u članu 3. tačka a) ovog pravilnika moraju biti sadržani u istom pakovanju (ambalaži).

Član 7.
(Deklariranje hrane)

- (1) Naziv hrane namijenjene za smanjenje tjelesne mase pod kojim će se prodavati je:
 - a) za hranu iz člana 3. tačka a) ovog pravilnika "Zamjena za cjelodnevnu ishranu pri energetski ograničenoj dijeti".
 - b) za hranu iz člana 3. tačka b) ovog pravilnika "Zamjena za jedan ili više obroka pri energetski ograničenoj dijeti".
- (2) Deklariranje hrane iz člana 3. ovog pravilnika osim uslova propisanih Pravilnikom o općem deklariranju ili označavanju upakovanih proizvoda ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08) mora sadržavati i sljedeće obavezne podatke:
 - a) energetsku vrijednost izraženu u kJ i kcal, sadržaj bjelančevina, ugljikohidrata i masti, izraženih u brojčanom obliku na određenu količinu gotovog proizvoda preporučenog za upotrebu;

- b) prosječnu količinu svake mineralne materije i vitamina koja mora biti u skladu s tačkom 5. Aneksa I. ovog pravilnika, izraženu u brojčanom obliku na određenu količinu gotovog proizvoda koji se preporučuje za upotrebu. Za hranu iz člana 3. tačke b) podaci o vitaminima i mineralnim materijama navedenim u Aneksu I. ovog pravilnika moraju biti izraženi kao postotak vrijednosti određenih u Pravilniku o označavanju hranjivih vrijednosti upakovane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 85/08");
 - c) uputstva za odgovarajuću pripremu, kada je to potrebno i izjavu o važnosti pridržavanja tih uputstava;
 - d) ako proizvod, kada se upotrebljava po uputstvu proizvođača, osigurava dnevni unos poliola veći od 20 g dnevno, mora se priložiti izjava da ta hrana može imati laksativno djelovanje;
 - e) upozorenje o važnosti odgovarajućeg dnevnog unosa tečnosti;
 - f) za hranu iz člana 3. tačke a) ovog pravilnika:
 - 1) upozorenje da hrana osigurava dovoljne dnevne količine svih neophodnih hranjivih materija;
 - 2) upozorenje da se hrana ne smije upotrebljavati duže od tri sedmice bez ljekarskog savjeta;
 - g) za hranu iz člana 3. tačke b) ovog pravilnika, izjavu o tome da je takva hrana korisna i u skladu sa svojom namjenom samo kao dio energetski ograničene (redukcijske) dijete, te da i druga hrana mora biti neophodan dio takve dijete.
- (3) Nije dozvoljeno u deklaraciji, prezentacijama i reklamiranju ove hrane, kao rezultat njene upotrebe, navoditi niti isticati podatke koji se odnose na vrijeme i količinu izgubljene tjelesne mase.

Član 8.
(Sadržaj aneksa)

- (1) Osnovni sastav hrane za energetski ograničenu dijetu namijenjenu smanjenju tjelesne mase propisan je Aneksom I.
- (2) Tabela potreba za aminokiselinama sadržana je u Aneksu II.
- (3) Aneksi I. i II. sastavni su dio ovog pravilnika.

DIO DRUGI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 9.
(Prestanak važenja odredbi)

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju važiti odredbe Pravilnika o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti dijetetskih namirnica koje se mogu stavljati u promet ("Službeni list SFRJ", br. 4/85, 70/86 i 69/91), koje su u suprotnosti s odredbama ovog pravilnika.

Član 10.
(Prijelazne odredbe)

Proizvodi označeni prema odredbama člana 9. ovog pravilnika koji su proizvedeni do njegovog stupanja na snagu mogu se stavljati u promet, a na tržištu mogu biti najduže 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Član 11.
(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 120/11
25. maja 2011. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. Nikola Špirić, s. r.

ANEKS I.**OSNOVNI SASTAV HRANE ZA ENERGETSKI
OGRAIČENU DIJETU NAMIJENJENU SMANJENJU
TJELESNE MASE**

Pojedinosti se odnose na hranu namijenjenu smanjenju tjelesne mase pripremljene za upotrebu koja se stavlja na tržište ili se priprema prema uputstvu proizvođača.

1. Energija

- Energija koju osigurava hrana iz člana 3. tačke a) ovog pravilnika ne smije biti manja od 3 360 kJ (800 kcal) ni veća od 5 040 kJ (1 200 kcal) za ukupni dnevni unos.
- Energija koju osigurava hrana iz člana 3. tačke b) ovog pravilnika ne smije biti manja od 840 kJ (200 kcal) ni veća od 1 680 kJ (400 kcal) po obroku.

2. Bjelančevine

- Bjelančevine sadržane u hrani iz člana 3. tač. a) i b) ovog pravilnika moraju osigurati najmanje 25% i najviše 50% ukupne energije proizvoda. Količina bjelančevina u hrani iz člana 3. tačke a) ovog pravilnika ne smije biti veća od 125 g.
- Određbe o bjelančevinama navedene u tački 2.a) ovog aneksa odnose se na bjelančevine čiji je hemijski indeks jednak indeksu referentne bjelančevine navedenom u Aneksu II. Ako je hemijski indeks manji od 100% referentne bjelančevine, minimalne količine bjelančevina moraju se povećati. U svakom slučaju, hemijski indeks bjelančevine mora biti najmanje 80% indeksa referentne bjelančevine.
- Hemijski indeks znači najmanji odnos između količine svake esencijalne aminokiseline ispitivane bjelančevine i količine svake odgovarajuće aminokiseline referentne bjelančevine.
- Dodavanje aminokiselina dozvoljeno je isključivo za poboljšanje hranjive vrijednosti bjelančevina i samo u odnosima koji su neophodni za tu svrhu.

3. Masti

- Energija koja se oslobađa iz masti ne smije prelaziti 30% ukupne raspoložive energije proizvoda.
- Za hranu navedenu u članu 3. tački a) ovog pravilnika količina linolne kiseline (u obliku glicerida) ne smije biti manja od 4,5 g.
- Za hranu navedenu u članu 3. tački b) ovog pravilnika, količina linolne kiseline (u formi glicerida) ne smije biti manja od 1 g.

4. Prehrambena vlakna

Sadržaj prehrambenih vlakana proizvoda iz člana 3. tačka a) ovog pravilnika ne smije biti manji od 10 g i ne smije prelaziti 30 g u ukupnom dnevnom unosu hrane.

5. Vitamini i mineralne materije

- Hrana iz člana 3 tačka a) ovog pravilnika mora u ukupnom dnevnom unosu hrane osigurati najmanje 100% količinu vitamina i mineralnih materija navedenih u Tabeli.
- Hrana navedena u članu 3. tačka b) ovog pravilnika mora po obroku osigurati najmanje 30% količine vitamina i mineralnih materija navedenih u Tabeli. Količina kalija po obroku koju osigurava ta hrana mora biti najmanje 500 mg.

TABELA

Vitamin A	(µg RE)	700
Vitamin D	(µg)	5

Vitamin E	(mg-TE)	10
Vitamin C	(mg)	45
Tiamin	(mg)	1,1
Riboflavin	(mg)	1,6
Niacin	(mg-NE)	18
Vitamin B6	(mg)	1,5
Folat	(µg)	200
Vitamin B12	(µg)	1,4
Biotin	(µg)	15
Pantotenska kiselina	(mg)	3
Kalcij	(mg)	700
Fosfor	(mg)	550
Kalij	(mg)	3100
Željezo	(mg)	16
Cink	(mg)	9,5
Bakar	(mg)	1,1
Jod	(µg)	130
Selen	(µg)	55
Natrij	(mg)	575
Magnezij	(mg)	150
Mangan	(mg)	1

ANEKS II.**TABELA POTREBA ZA AMINOKISELINAMA ⁽¹⁾**

	g/100 g bjelančevina
Cistin + metionin	1,7
Histidin	1,6
Izoleucin	1,3
Leucin	1,9
Lizin	1,6
Fenilalanin + tirozin	1,9
Treonin	0,9
Triptofan	0,5
Valin	1,3

⁽¹⁾ Svjetska zdravstvena organizacija. Zahtjevi za energiju i bjelančevine. Izvještaj zajedničkog sastanka FAO/WHO/UNU. Ženeva: Svjetska zdravstvena organizacija, 1985. (WHO Technical Report Series, 724).

